MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA
AGENCIJA ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE
HRVATSKO FILOZOFSKO DRUŠTVO I
HRVATSKO LOGIČKO UDRUŽENJE
PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN

BILTEN

DRŽAVNOG NATJECANJA IZ LOGIKE I FILOZOFIJE

PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN

VARAŽDIN, 23.-25. TRAVNJA 2014.

Pozdravni govori

Poštovani uzvanici, kolege, kolegice, poštovani učenici,

prije 377 godina, točnije 1636. godine, isusovački je red u Varaždinu osnovao gimnaziju, školu koja je do danas mnogim generacijama svojih učenika i profesora obilježila život, uvela ih u svijet odraslih, mladih, uspješnih intelektualaca.

Nije uvijek bilo lako, ali eto, ona je opstala, danas živi s novim generacijama, mijenja se, obnavlja, modernizira. Velika je odgovornost biti njenim učenikom ili djelatnikom, ali i čast. Potrebno je osigurati kontinuitet njenog uspješnog djelovanja, ne zaostati, biti uvijek ispred svih, prvi u idejama, jaki u djelovanju na zajednicu.

U primjerku biltena Državnog natjecanja iz filozofije i logike 2014. koji upravo prelistavate, naći ćete važne informacije o našoj školi, gradu, županiji. Veseli nas što ste ovdje, te vjerujemo kako ćete ova tri dana provesti u ugodnoj atmosferi i pozitivnom natjecateljskom duhu. Učenici i profesori Prve gimnazije Varaždin pokazali su kako su izvrsni filozofi i logičari, vjerujemo kako ćemo Vam sada svi zajedno pokazati kako smo i dobri domaćini.

Svim natjecateljima i njihovim mentorima želim ostvarenje ciljeva koje su sami sebi zacrtali, ali i da malo Varaždina ponesu sa sobom. Dobro nam došli!

Janja Banić, dipl.inf.
ravnateljica Prve gimnazije Varaždin

Dragi učenici, mentori, članovi Državnog povjerenstva,

dobro nam došli u Varaždin, jedan od najstarijih hrvatskih gradova koji danas ima oko 50 tisuća stanovnika. Nazivali su ga „Mali Beč“ zbog bogatstva društvenog i kulturnog života, ili „Mali Rim“ zbog njegove vizure brojnih tornjeva.

Grad se najkraće opisuje svojim motom „Varaždin - grad baroka, muzike i cvijeća“ i činjenicom da je već nekoliko godina za redom proglašen najuređenijim gradom kontinentalne Hrvatske. Upravo ove godine svrstan je na prestižnu svjetsku listu New York Timesa najboljih turističkih destinacija koje valja posjetiti.

Varaždin je kroz svoju bogatu povijest iznjedrio brojne kreativce na svim područjima ljudskog djelovanja, a tradicija varaždinskog školstva seže još u 16. stoljeće, kada je Varaždin imao svoju pučku školu, a i vaša škola –domaćin, Prva gimnazija, jedna je od najstarijih u ovome dijelu Europe.

Vjerujem da će vas atmosfera Varaždina nadahnuti i potaknuti da na državnom natjecanju pokažete svoje znanje filozofije i logike i biti vam ugodno i poticajno okruženje za kvalitetan rad. Želim vam puno uspjeha i ugodan boravak u Varaždinu.

Goran Habuš, gradonačelnik Grada Varaždina

Poštovani učenici natjecatelji,
Poštovani profesori mentori,
Poštovani ravnatelji srednjih škola,

Pozdravljam Vas u ime Varaždinske županije na Državnom natjecanju iz filozofije i logike koje se ove godine održava u Varaždinskoj županiji, odnosno njezinom središtu - gradu Varaždinu.

Posebno mi je zadovoljstvo pozdraviti učenike i njihove mentore koji su svojim radom zaslužili pristupiti državnoj razini natjecanja, a nama podarili privilegij družiti se s vama i učiti od vas. Vi ste budućnost naše Domovine. Obrazovanje je Varaždinskoj županiji jedan od prioriteta u svome razvoju što potvrđuje i činjenica da se dvije trećine izvornog dijela županijskog proračuna izdvaja za tu namjenu pa su nadaleko prepoznatljivi naši županijski projekti poput jednosmjenske nastave u gotovo svim osnovnim i srednjim školama te Centri izvrsnosti iz raznih područja.

Na ovom natjecanju našli su se najprobraniji mladi intelektualni moćnici iz naše zemlje i bez obzira na rezultate i plasman, svoj boravak u Varaždinu promatrajte kao nagradu za sav trud koji ulažete u svoje obrazovanje. Želim Vam svima puno uspjeha na natjecanju, uz želju da ponesete lijepe uspomene iz Varaždina, središtu Varaždinske županije.

Srdačan pozdrav,

Župan
Predrag Štromar

Poštovani kolege i kolegice,
učenici i učenice, profesori i profesorice,
organizatori i domaćini državnog natjecanja iz logike i filozofije,

pozdravljam vas u ime *Državnog povjerenstva za provedbu natjecanja iz logike i filozofije učenika i učenica srednjih škola*, u ime članova Državnog povjerenstva, osobito onih koji nisu u mogućnosti prisustvovati ovom natjecanju, te u svoje osobno ime.

Izuzetna mi je čast i izuzetno zadovoljstvo biti danas ovdje s vama, a to ne izgovaram niti iz puke pristojnosti, niti kao frazu.

Čast mi je biti ovdje, jer imam priliku susresti se s ponajboljim logičarima i filozofima među učenicima srednjih škola u Hrvatskoj, iako smo svjesni da neki učenici koji su također izvrsni u području logike i filozofije nisu sada s nama. Naime, neka pravila i neki kriteriji moraju se uspostaviti, koliko god bili nesigurni, i negdje se mora povući kandidacijska crta, koliko god za neke ona bila nepravedna. Osim toga, broj učenika pozvanih na Državno natjecanje u konačnici se, nažalost, određuje i prema raspoloživim financijskim sredstvima koja su, kao i općenito u sferi obrazovanja, vrlo ograničena i sve ograničenja. Time nipošto ne dovodim u pitanje vrhunsko znanje i vrhunske sposobnosti onih učenika koji su se okupili na Državnom natjecanju iz logike i filozofije u Varaždinu, te njihovih mentora, čije zasluge ne smijemo zaboraviti.

Dakle, čast mi je i zadovoljstvo biti danas ovdje. Zadovoljstvo je tim veće što se susrećemo u Varaždinu, nakon što su se, prethodnih godina, državna natjecanja iz logike i filozofije održavala u Crikvenici, Zadru i Trogiru. Varaždin je od početaka natjecanja iz logike i filozofije imao istaknuto mjesto, ponajprije zbog svojih učenika, koji su se redovito plasirali na državna natjecanja, pa i na Međunarodnu filozofsku olimpijadu, ali i zbog varaždinskih profesora logike i filozofije koji su natjecanju doprinosili i kao mentori i kao organizatori. Osim toga, Varaždin je jedan od najljepših gradova u Hrvatskoj, i ne samo u Hrvatskoj, tako da smo svi bili sretni kad nam je ponuđeno gostoprimstvo od strane uprave ove škole. Time je potvrđeno da se u Varaždinu itekako skrbi o filozofiji i filozofijskom obrazovanju, a nemamo razloga sumnjati da će tako biti i u budućnosti.

Ovo je sedamnaesto po redu natjecanje, s tim da se natjecanje iz filozofije provodi nekoliko godina manje negoli natjecanje iz logike. Nad tim se brojem moramo malo zamisliti, jer on, s jedne strane, svjedoči o jednom zavidnom kontinuitetu i tradiciji, usprkos krajnje nepovoljnim okolnostima za obrazovanje i za filozofiju. S druge strane, ako pomislite koliko je samo učenika i profesora u tih sedamnaest godina bilo uključeno u natjecanja na svim razinama i ako pomislite koliko je učeničkog i mentorskog truda uloženo u nešto što se, u skladu s danas vladajućim vrijednostima i kriterijima, uopće ne isplati, niti nailazi na zasluženu nagradu – morat ćete se pokloniti pred tom činjenicom. Svi ti učenici, koji su sudjelovali na natjecanjima u proteklih gotovo dva desetljeća, u nekom su periodu svoga života bili "ozračeni" filozofijom, uključujući i logiku, a već to je dovoljan razlog za zadovoljstvo, jer svi su se oni intenzivno pripremali za natjecanja učeći i proučavajući logičke i filozofijske sadržaje. Bez obzira na daljnji razvoj njihova školovanja, bez obzira na njihove profesionalne i egzistencijalne putove, svi oni su imali priliku ne samo da se upoznaju s filozofijom, nego i da produbе svoja znanja i umijeća koji se tiču filozofije, a siguran sam da to mora imati utjecaja na cjelinu nečijeg života. Jer svi ti logički zadaci i filozofski tekstovi nisu sami sebi svrhom i ne treba ih poimati kao nešto kratkoročno, tj. kao nešto što se zbiva tijekom jedne školske godine, u par mjeseci posvećenih pripremama za natjecanja ili u par dana koliko natjecanja traju. Zadaća filozofije i svrha filozofije mnogo je veća i obuhvatnija – ona hoće, ona treba i ona može da mijenja čovjeka, a i svijet. Bistrenje uma i oštrenje razuma, ta starodrevna namjera filozofije, ozbiljuje se osobito u formativnoj fazi života pojedinca, a time i u filozofijskom obrazovanju i odgoju. Upravo zato mi je posebno drago da je glavna tema ovogodišnjeg natjecanja iz filozofije – odgoj. Odgoj, koji se materijalizira i u obrazovanju, odnosno sustavnom obrazovanju, zapravo je druga riječ za filozofiju. Nema odgajanja bez filozofiranja, kao što nema ni filozofiranja bez odgajanja. Ta najuža povezanost filozofije i odgoja ove je godine na natjecanju iz filozofije naglašena, ali na ovaj ili onaj način, ta dubinska sveza je prisutna i aktivna u cjelokupnom natjecanju iz logike i filozofije, u svih ovih sedamnaest godina. Odgajati i obrazovati u filozofiji i kroz filozofiju – tako bi se mogla formulirati temeljna intencija ovog natjecanja.

Međutim, sama riječ "natjecanje" pritom pomalo smeta. Time želim reći da smisao natjecanja iz logike i filozofije nije samo natjecanje, natjecanje između učenika i mentora, između škola, gradova i županija, poticanje i razvijanje natjecateljskog duha koji bi bio usmjeren na pobjeđivanje i nadmašivanje drugih kao protivnika ili čak neprijatelja. Smisao ovoga što nazivamo natjecanjem iz logike i filozofije nešto je drugo. A to je suradnja oko zajedničke stvari – filozofije, u svim njezinim povijesnim, kulturnim, znanstvenim, egzistencijalnim, individualnim i kolektivnim raznolikostima. Koliko god filozofija i logika

jesu važne, one nisu, same po sebi, kao znanstvene discipline i školski predmeti, svrhom ovog našeg okupljanja. One su samo sredstva za dostizanje nečega većeg i višeg. Filozofija nam, ako je ispravno shvatimo, može biti dobar orijentir na širokim avenijama i u mračnim uličicama života, gdje nam se valja nekako snaći. Sa filozofijom je, vjerujem, lakše snaći se nego bez nje. A to filozofski vođeno snalaženje još je lakše ako ga se poduhvaćamo zajedno, svi za-jedno. Stoga smatram da je jedino pobjeđivanje i nadmašivanje o kojemu ovdje treba biti riječi – pobjeđivanje samoga sebe i nadmašivanje samoga sebe, kako bi se ostvarilo nešto zajedničko, što se kroz ova natjecanja, a kroz dugi niz godina, zapravo uvijek i događa.

U tom smislu, želim svim prisutnim učenicima da postignu dobre rezultate na natjecanju, a da onome najboljem, čemu su logika i filozofija odvajkada posvećene, teže kako ovih dana, tako i u svome daljnjem obrazovanju i životu uopće.

Prof. dr. sc. Hrvoje Jurić
Predsjednik Državnog povjerenstva za provedbu natjecanja iz logike i filozofije učenika/ica srednjih škola

Povijest Varaždinske županije

Varaždinska županija prvi put se spominje 1181. godine u povelji kralja Bele III. U srednjem vijeku postaje upravno-teritorijalna jedinica na čelu sa županom čije je sjedište bio varaždinski *castrum*. Županija se tijekom srednjega vijeka oblikovala kao plemićka zajednica (*universitas nobilium*), decentralizirana organizacija plemstva s visokim stupnjem autonomije u kojoj sudjeluju svi plemići koji na području županije imaju posjed (*nobiles possesionati*). Tadašnje granice Varaždinske županije bile su Ivanščica i Drava na sjeveru, rijeka Sutla na zapadu, Medvednica na jugu te porječje Bednje do podravske ravnice na istoku. Dolaskom dinastije Habsburg na hrvatsko prijestolje dolazi do promjena u teritoriju i organizaciji županije koja dobiva administrativno-sudbenu funkciju. U županiji su postojale mnoge službe među kojima se isticala ona velikog župana. Funkcija velikoga župana u Varaždinskoj županiji postala je nasljednom temeljem kraljevske povlastice iz 1607. godine prema kojoj je to pravo pripalo najstarijem punoljetnom članu obitelji Erdödy. Tu je povlasticu obitelj imala sve do 1845. godine. Varaždinska županija je bila podijeljena na četiri upravno-sudbena kotara: Gornjozagorski, Donjozagorski, Gornjopoljski i Donjopoljski koji su u funkciji bili sve do 1848. godine dijeleći se na sučije.

Kraljica Marija Terezija provodi modernizaciju javne uprave, 1763. godine dodjeljuje Varaždinskoj županiji grbovnicu, a 1770. godine na poticaj župana Ivana Nepomuka I. Erdödya odobrava nacrte za gradnju nove Županijske palače na Franjevačkom trgu 7 u Varaždinu. Godine 1763. Varaždinska županija dobila je od Marije Terezije pravo na korištenje pečatnog grba, koji je zapravo preuzeti grb varaždinskih nasljednih župana, obitelji Erdödy. Osim toga, godine 1778. Županija dobiva i drugo obilježje vizualnog identiteta - županijski barjak koji je dao izraditi župan Ivan Nepomuk I. Županijski je barjak izrađen od crveno – bijelo - crvene svile u čijoj je sredini županijski grb. Na drugoj je strani naslikan lik Majke Božje s malim Isusom u rukama. Ova su obilježja vizualnog identiteta Županije sačuvana do danas. Originalna županijska grbovnica čuva u Državnom arhivu u Varaždinu, a zastava u Gradskom muzeju Varaždin. Nakon 1848. Županija prestaje biti plemićka zajednica i postaje teritorijalna upravno-politička zajednica koja je tijekom druge polovice 19. stoljeća nekoliko puta mijenjala teritorij i ustroj. Zakonom o ustroju županija i uređenju uprave u županijama i kotarima iz 1886. godine postala je političko-teritorijalna jedinica s upravnom i samoupravnom funkcijom. Županija je ukinuta 1922. godine Zakonom o oblastima Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Varaždinska županija obnovljena je u samostalnoj Hrvatskoj na temelju Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi iz 1993. godine. Prostire se na površini od 1228 četvornih kilometara i jedna je od teritorijalno manjih, ali i najgušće naseljenih hrvatskih županija. Sjedište županije je grad Varaždin.

prof. Višnja Burek

Kratka povijest Grada Varaždina

Sjedište Varaždinske županije je grad Varaždin koji se razvio oko srednjovjekovnog *castruma*, sjedišta varaždinskih župana. Prvi put se spominje u povelji Bele III. 1181. godine. Sjedište župana i stare rimske prometnice koje su panonski prostor povezivale sa Srednjom Europom utjecale su na razvoj Varaždina kao obrtničkog i trgovačkog naselja kojem je kralj Andrija II. Arpadović 1209. dao povelju slobodnoga kraljevskog grada. Najznačajnije pravo koje su građani poveljom dobili bilo je pravo izbora suca, *richtara*, koji je sudio građanima i upravljao gradom. Građani su često bili u sukobima s gospodarima tvrđe koji su nastojali ukinuti njihove povlastice, podrediti ih svojoj vlasti i prisvojiti gradski teritorij. Za razvoj obrta i trgovine posebno su važne povlastice kralja Žigmunda i Urlicha Celjskog u 14. stoljeću kojima su građani dobili pravo održavanja godišnjih sajmova. To je utjecalo na razvoj različitih obrta o kojima postoje izvori u gradskim zapisnicima od 15. stoljeća. Obrtnici se najprije udružuju u bratovštine, a zatim od 16. stoljeća u cehove. U 16. stoljeću, u vrijeme prodora Osmanlija, grad je dobio i vojno značenje, postao je važna utvrda i sjedište Slavonske vojne krajine. Ratna opasnost uvjetovala je izgradnju i modernizaciju gradskih utvrda i pregradnju tvrđe u duhu renesanse kojom će rukovoditi glavni fortifikator Vojne granice, Domenico de Lalio. Nakon prestanka ratne opasnosti početkom 17. stoljeća sjedište Varaždinskog generalata preseljeno je u Koprivnicu. Uz ratove i vojske građane su ugrožavali česti požari i epidemije.

U 16. stoljeću Juraj Brandenburški je kamenu kuću na gradskom trgu poklonio građanima za Gradsku vijećnicu koja postaje sjedište gradske uprave. U vijećnici i u varaždinskoj tvrđi održavale su se tijekom 16. i 17. stoljeća sjednice Hrvatskoga sabora. Početkom 17. stoljeća u grad su došli isusovci koji su izgradili crkvu i samostan, a 1636. osnovali gimnaziju. U 18. stoljeću grad je od 1767. do 1776. bio sjedište bana i Hrvatskoga kraljevskog vijeća. Grade se crkve i brojne plemićke palače u baroknom stilu, održavaju se plesovi i svečanosti koje su gradu dale naziv „mali Beč". Politički i kulturni razvoj grada prekinuo je veliki požar 1776. u kojem su izgorjele dvije trećine grada. Početkom 19. stoljeća srušeni su gradski bedemi i zatrpana grabišta. Na njihovom mjestu nastaju nove zgrade koje pokazuju društvene i političke promjene kojima će slobodni kraljevski grad postati upravno, gospodarsko i kulturno središte sjeverozapadne Hrvatske. U Varaždinu je 1838. osnovana prva ilirska čitaonica, a 1873. izgrađena zgrada Hrvatskoga narodnog kazališta. Grad je1886. povezan željeznicom sa Zagrebom, a 1895. dobio je električnu rasvjetu.

Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće nastaju prve tvornice kojima grad postaje industrijsko središte. Razvoj industrije nakon 1945. privukao je brojne doseljenike i došlo je do povećanja stanovništva. Otvaraju se brojne škole i fakulteti kojima grad postaje važno obrazovno središte. U Domovinskom ratu sudjelovali su brojni Varaždinci, a osvajanje vojarni i naoružanja te oslobođenje grada bili su značajan doprinos uspješnom završetku rata. Godine 1993. Varaždin postaje sjedište novoustrojene Varaždinske županije.

prof. Višnja Burek

Prva gimnazija Varaždin

Prva gimnazija Varaždin nasljednik je Gimnazije koju su 1636. godine osnovali isusovci, nastojeći suzbiti širenje protestantizma u ovim krajevima i jedna je od najstarijih na hrvatskom tlu. Do ukidanja isusovačkog reda 1773. godine djelovala je prema tradicionalnoj isusovačkoj naučnoj osnovi *Ratio studiorum* koja se realizirala kroz šest godina. Od 1776. godine Gimnazijom su upravljali pavlini i svjetovno svećenstvo, dok se nastava odvijala prema novoj naučnoj osnovi *Ratio educationis*. Od 1835. do 1852. godine upravljanje i nastavu preuzeli su franjevci. Nakon reforme gimnazijskog sustava u Habsburškoj monarhiji 1852. godine, varaždinska Gimnazija bila je uzdignuta u rang osmorazredne više gimnazije kojom su upravljali akademski obrazovani svjetovni profesori.

Tijekom minulih stoljeća u ovoj školi su kao predavači djelovala značajna imena hrvatske znanosti i kulture poput: Juraja Habdelića, Tituša Brezovačkog, Sebastijana Žepića, Vjekoslava Klaića, Ivana Milčetića, Ladislava Kralja Međimurca i Slavka Rozgaja. Isto tako su u njoj bila obrazovana poznata imena poput: Ferdinanda Konšćaka, Dragutina Rakovca, Antuna Nemčića, Ljudevita Gaja, Ivana Kukuljevića Sakcinskog, Vatroslava Jagića, Franje Račkog, Ksavera Šandora Đalskog, Ivana Padovca, Antuna Bauera, Rudolfa Horvata, Gustava Krkleca i Miljenka Stančića.

Premda je prvo djelovala u manjoj jednokatnoj zgradi koju danas koristi varaždinska biskupija, zgrada Gimnazije u kojoj ona i danas djeluje podignuta je 1870. godine na prostoru bivšeg istočnog grabišta.

U periodu od 1946. do 1956. godine škola je bila podijeljena na mušku i žensku gimnaziju i tijekom ovog razdoblja bila je izvršena preobrazba iz osmorazredne u četverorazrednu srednju školu.

Nakon obnavljanja jedinstvene ustanove u njoj su bili ostvarivani programi prirodoslovno-matematskog i društveno-humanističkog usmjerenja. Reformom obrazovanja 1977. godine, Gimnazija je pretvorena u polivalentni obrazovni centar. Pod nazivom *Srednjoškolski centar 'Gabriel Santo'* djelovala je do 1990. godine kad je obnovljen naziv i program gimnazije u kojoj su realizirani programi opće, prirodoslovne i jezične gimnazije. Od 2002. godine u školi se realizira jezični program s dijelom nastave na engleskom jeziku koji je u međuvremenu prerastao u dvojezičnu gimnaziju. Godine 2006. počelo je ostvarivanje programa međunarodne mature (IB), a škola je promijenila naziv u *Prva gimnazija Varaždin*.

Danas *Prva gimnazija Varaždin* upisuje osam paralelnih razrednih odjela godišnje i u svim obrazovnim programima obrazuje približno tisuću učenika. Za njihovo obrazovanje brine 108 djelatnika od čega 91 profesor koji mladež nastoje odgajati u duhu humanosti te ih suvremenim metodama rada i korištenjem informacijske tehnologije nastoje učinkovito pripremiti prvenstveno za nastavak školovanja na visokoškolskim ustanovama, kao i za uspješno uključenje u život mobilne, multijezične i multikulturalne Europe.

prof. Siniša Horvat

Varaždinske Toplice

U sjeverozapadnoj Hrvatskoj smjestio se grad Varaždinske Toplice. Prostorno se širi sedrenim terasama uz južnu padinu Topličke gore i blago se spušta u plodnu dolinu kojim protječe rijeka Bednja. Sa sjevera i zapada kotlinu omeđuju obronci Topličke gore, a s juga i istoka Kalnik.

Iako je ovaj kraj bogat rječicama, potocima i izvorima pitke vode, najvažnija je uvijek bila snaga izlječenja termalnom vodom, koja je ovom kraju i ljudima koji ovdje obitavaju stoljećima osiguravala egzistenciju. Tijek vode započinje južno od Varaždinskih Toplica, na sjevernim dijelovima Kalničke gore. Tamo oborinska voda ponire i do 1500 metara, prolazi kroz sve slojeve zemlje, a za taj put joj je bilo potrebno oko 20000 godina te je zbog toga tako bogata mineralima. Kapacitet termalnoga vrela je od 25 do 28 litara u sekundi, odnosno 2.160.000 do 2.419.000 litara u 24 sata. Temperatura vode na izvorištu je 50°C do 58°C. Ovim krajem prolaze stare rimske ceste od sjevera prema jugu i od istoka prema zapadu: iz središnje Europe preko Ptuja (Poetovio) prema Ludbregu (Iovia) i dalje prema Osijeku (Mursa) uz vodeni put Dravu i od Ptuja prema Varaždinskim Toplicama (Aquae Iasae) i do Ščitarjeva (Andautonia). I danas u blizini prolazi autocesta Budimpešta – Varaždin – Zagreb – Rijeka.

Prema arheološkim nalazima ovaj je kraj od davnina naselje. O tome svjedoče najstariji ostaci pračovjeka iz doba paleolitika, nađeni u spiljama sedrene pećine Gradišće. Postoje nalazi iz neolitika i nalazi iz brončanoga doba. Prvi stanovnici koji su u 3. i 2. st. pr. Kr. obitavali na ovom prostoru bili su panonsko – ilirsko pleme Jasi.
Najveći procvat Varaždinske Toplice doživljavaju u doba antike, o čemu svjedoče brojni nalazi iz rimskoga doba, datirani s početka 1. stoljeća pa do 4. stoljeća. Rimljani koji od 13. do 9. godine pr. Kr. osvajaju prostor Gornje Panonije to naselje, za vladavine cara Augusta, nazivaju Aquae Iasae. Naročit procvat Aqea Iasae doživljavaju u 2. st. za vladavine cara Marka Aurelija. Oko 300. g. izbija velik požar nakon kojega car Konstantin Veliki obnavlja naselje. Podatak o tome nalazimo u Zavičajnom muzeju "Varaždinske Toplice".

IMPERATOR CAESAR FLAVIVS VALERIVS CONSTATINVS PIVS FELIX MAXIMVS AUGUSTVS, AQVAS IASAS OLIM VI IGNIS CONSVMPTAS CVM PORTICIBVS ET OMNIBVS ORNAMENTIS AD PRISTINAM FACIEM RESTITVIT, PROVISIONE ETIAM PIETATIS SVAE NVNDINAS DIE SOLIS PERPETVI ANNO CONSTITVIT CVRANTE VALERIO CATVLLINO VIRO PERFECTISSIMO, PRAEPOSITO PROVINCIAE PANNONIAE SVPERIORIS

(Prijevod: Cezar Flavije Valerije Konstantin, pobožni, sretni, najveći, uzvišeni, vratio je raniji izgled Toplicama, koje su stradale od požara, s porticima i svim ukrasima. Također je svojom brigom odredio da se svake nedjelje u godini održavaju sajmovi. Brigu oko toga imao je Valerije Katulin, najodličniji muž, zapovjednik provincije Gornje Panonije.)

Sagrađen je u to vrijeme kompleks javne rimske arhitekture, koji se sastoji od kupališnog dijela koji čine zgrade kupališta s bazenima i bazilikom, forum s trijemovima te kapitolija rimske trijade (hramovi Jupitera, Junone i Minerve). Kompozicija rimskoga foruma s trijemovima, kapitolijem i bazenom predstavlja rijedak primjer antičke arhitekture i urbanizma cjelokupnoga Rimskog Carstva. Do sada je jedini slični primjer ovakvog bazena poznat u Engleskoj u rimskom naselju Aquae Sulis (Bath). Aquae Iasae stradale su u razdoblju građanskih ratova i barbarskih provala krajem 4. stoljeća. Kupalište i ostali dijelovi naselja su devastirani, a termalna voda nekontrolirano je plavila i taložila sedru prekrivajući ostatke arhitekture, konzervirajući je na svojstven način sve do danas.

Varaždinske Toplice ponovno se spominju u 12. st. kada ih ban Aleksije daruje zagrebačkom Kaptolu kao posjed Toplissa. Zbog čestih borbi sa susjednom vlastelom podiže se 1376. g. tvrdi grad (Kaštel). Postaje značajno mjesto razmjene roba i razvoja trgovine pa ih ban Mikea 1336. promiče u trgovište, a 1420. dobiva status vlastelinskog trgovišta.

Zbog učestalih provala Turaka u 16. stoljeću opljačkana je okolica Toplica, popaljeno trgovište, a veći broj ljudi odveden je u ropstvo. Nakon prestanka turske opasnosti 1695. g. Kaštel je pregrađen i dobiva barokni izgled te je namijenjen stanovanju kaptolskih namještenika i članova zagrebačkoga Kaptola. Donji dio naselja živio je od trgovine, a gornji od kupališta. Župna crkva sv. Martina 1762. g. doživljava baroknu obnovu. Posebno su vrijedne barokne orgulje iz 1765. g. graditelja Antuna Römera.

U Župnoj crkvi ističu se mramorni oltari sv. Barbare i sv. Katarine, rad baroknoga kipara Francesca Robbe, a u Toplice su prenesene 1884. godine iz zagrebačke katedrale, poslije potresa koji je 1880. g. oštetio Zagreb. Nakon požara 1779. g. Kaptol gradi novo kameno kupalište „Konstantinova kupelj“. Moderno kupališno lječilište osnovano je 1. svibnja 1820. g. po načelima aktualne medicinske znanosti. Sve veća pozornost pridaje se hortikulturnom uređenju. Grade se hoteli među kojima se ističe izgradnja modernog hotela u secesijskom stilu „Josipova kupelj“, a Varaždinske Toplice postaju mondeno lječilište Habsburške Monarhije. Tijekom Prvoga svjetskog rata dolazi do promjena u kupališnom životu pa je Konstantinov dom uređen za potrebe vojne bolnice.

Između dvaju ratova Toplice su imale bogat lječilišni, zabavni, kulturni i društveni život. Tijekom Drugoga svjetskog rata kupalište stradava, lječilišni objekti su oštećeni, a hotel je nakon požara ostao neupotrebljiv i srušen.

Poslije rata ulaže se značajan trud u obnovu i uređenje postojećih objekata te 60-ih godina 20. st. počinje izgradnja novih bazena. Godine 1964. djeluje u Varaždinskim Toplicama „Bolnica za reumatske bolesti i rehabilitaciju“, a 1979. g. gradi se hotel “Minerva”.
Danas turističku sliku Varaždinskih Toplica ocrtavaju izvori sumporne termalne vode, zdravstveni turizam u okviru „Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice“, arheološki park “Aquae Iasae” u kojemu se još uvijek istražuje i “Zavičajni muzej Varaždinske Toplice”.

prof. Spomenka Vlahović i prof. Rajko Guščić

Državno povjerenstvo

Predsjednik Državnog povjerenstva:
doc. dr. sc. Hrvoje Jurić, Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet, Ivana Lučića 3, Zagreb

Tajnica Državnog povjerenstva:
Katarina Stupalo, prof., vanjska suradnica Agencije za odgoj i obrazovanje, Gimnazija Lucijana Vranjanina, Trg hrvatskih pavlina 1, Zagreb

Članovi (abecednim redom):
1. dr. sc. Vesna Batovanja, Gimnazija Tituša Brezovačkog, Habdelićeva 1, Zagreb
2. dr. sc. Bruno Ćurko, Institut za filozofiju, Vukovarska 54, Zagreb,
3. Milana Funduk, prof., Klasična gimnazija, Križanićeva 4a, Zagreb
4. prof. dr. sc. Nada Gosić, Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Braće Branchetta 20, Rijeka
5. Krešimir Gracin, prof., XV. gimnazija, Jordanovac 8, Zagreb
6. dr. sc. Filip Grgić, Institut za filozofiju, Ulica grada Vukovara 54, Zagreb
7. David Karasman, prof., Gimnazija Andrije Mohorovičića, Frana Kurelca 1, Rijeka
8. prof. dr. sc. Srećko Kovač, Institut za filozofiju, Ulica grada Vukovara 54, Zagreb
9. dr. sc. Dijana Lozić Leko, Gimnazija A.G. Matoša, Prilaz Janka Tomića 2, Zabok
10. Miljenko Šestak, prof., Gimnazija dr. Ivana Kranjčeva, Ulica dr. Ivana Kranjčeva 5, Đurđevac
11. prof. dr. sc. Zvonimir Šikić, Sveučilište u Zagrebu, Fakultet strojarstva i brodogradnje, Ivana Lučića 5, Zagreb
12. prof. dr. sc. Berislav Žarnić, Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet, Sinjska 2, Split

Popis pozvanih učenika i mentora

LOGIKA

RB	UČENIK	MENTOR	ŠKOLA	MJESTO
1.	Erik Banek	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
2.	Mislav Bradač	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
3.	Matea Čelar	Sanja Koprek	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
4.	Mihael Eraković	David Karasman	Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka	Rijeka
5.	Matija Kušec	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
6.	Ivan Orehovec	Zdravko Car	Gimnazija Fran Galović - Koprivnica	Koprivnica
7.	Martin Šeler	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
8.	Kristijan Vukelić	Katarina Stupalo, Filip Kiršek	Gimnazija Lucijana Vranjanina	Zagreb
9.	Fran Ante Lončar	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
10.	David Prelogović	Zdravko Car	Gimnazija Fran Galović - Koprivnica	Koprivnica
11.	Josip Pupić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
12.	Ana Ristov	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
13.	Nikola Šalgaj	Sanja Koprek	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
14.	Kristijan Štefanec	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
15.	Mateo Tomašević	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
16.	Matej Vilić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
17.	Vlatko Crnković	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
18.	Luka Kraljević	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
19.	Zvonimir Sučić	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
20.	Bjanka Bašić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
21.	Zvonimir Hartl	Katarina Stupalo, Filip Kiršek	Gimnazija Lucijana Vranjanina	Zagreb
22.	Aleksandar Opančar	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
23.	Šime Vrsaljko	Antonija Kero	Gimnazija Frane Petrića	Zadar

RB	UČENIK	MENTOR	ŠKOLA	MJESTO
24.	Katarina Vulić	Antonija Kero	Gimnazija Frane Petrića	Zadar
25.	Petar Brlek	Sanja Koprek	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
26.	Tomislav Buhiniček	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
27.	Florijan Iljazović	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
28.	Josip Kasap	Antonija Kero	Gimnazija Frane Petrića	Zadar
29.	Marin Ogorevc	Danka Hrženjak Munivrana	III. gimnazija	Split
30.	Fran Božić	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
31.	Al Depope	David Karasman	Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka	Rijeka
32.	Jakov Hrenić	Sanja Koprek	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
33.	Dominik Ostroški	Goran Lojkić	SŠ August Šenoa - Garešnica	Garešnica
34.	Iva Tutiš	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
35.	Branimir Filipović	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
36.	Stjepan Jakovac	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
37.	Lana Račić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
38.	Tomislav Pavičić	Lovre Grisogono	V. gimnazija - Zagreb	Zagreb
39.	Tomislav Rožić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
40.	Leonar Blažević	Danka Hrženjak Munivrana	III. gimnazija	Split
41.	Domagoj Jelić	Danka Hrženjak Munivrana	III. gimnazija	Split
42.	Ante Miličević	Željko Rogina	III. gimnazija - Osijek	Osijek
43.	Marko Meštrović	Renata Cerovski	Gimnazija Velika Gorica	V. Gorica
44.	Leo Obadić	Slavica Rubčić-Duk	SŠ Tina Ujevića - Kutina	Kutina
45.	Mirna Radočaj	Mojca Rapo-Waite	Gimnazija Karlovac	Karlovac

FILOZOFIJA

RB	UČENIK	MENTOR	ŠKOLA	MJESTO
1.	Matea Debak	Perislava Bešić-Smlatić	SŠ Ivana Lucića - Trogir	Trogir
2.	Matea Milanović	Senka Rodin	Gimnazija Metković	Metković
3.	Erna Hamzagić	Marina Kasa	Gimnazija Sisak	Sisak
4.	Marija Čućić	Ljubomir Koraj	IV. Gimnazija - Zagreb	Zagreb
5.	Iva Čudina	Katarina Stupalo	Gimnazija Lucijana Vranjanina	Zagreb
6.	Maša Marić	Krešimir Gracin	XV. gimnazija - Zagreb	Zagreb
7.	Mia Katarina Andrić	Suzana Kuzmičić	Gimnazija Tituša Brezovačkog	Zagreb
8.	Andrija Koštal	Suzana Kuzmičić	Gimnazija Tituša Brezovačkog	Zagreb
9.	Petra Merkaš	Petar Runje	III. Gimnazija - Zagreb	Zagreb
10.	Daniela Rade Džeko	Katarina Stupalo	Gimnazija Lucijana Vranjanina	Zagreb
11.	Petra Protega	Laura Angelovski	Prva riječka hrvatska gimnazija	Rijeka
12.	Ivana Jerolimov	Laura Angelovski	Prva riječka hrvatska gimnazija	Rijeka
13.	Robert Injac	David Karasman	Gimnazija Andrije Mohorovičića	Rijeka
14.	Klaudija Lipovac	Lovorka Marjanović	SŠ Vladimir Nazor	Čabar
15.	Lorena Drakula	David Karasman	Gimnazija Andrije Mohorovičića - Rijeka	Rijeka
16.	Tereza Plantak	Zvjezdana Dunatov	Gimnazija Franje Petrića - Zadar	Zadar
17.	Matea Mlakić	Bruna Bišćan	SŠ Kneza Branimira - Benkovac	Benkovac
18.	Anthony Ninčević	Zvjezdana Dunatov	Gimnazija Franje Petrića - Zadar	Zadar
19.	Nika Hrašovec	Željka Winkler	SŠ Ban Josip Jelačić	Zaprešić

RB	UČENIK	MENTOR	ŠKOLA	MJESTO
20.	Juraj Kuna	Marija Jelkić	SŠ Valpovo	Valpovo
21.	Filip Jakupec	Ivan Fiškuš	Gimnazija Petra Preradovića - Virovitica	Virovitica
22.	Iva Fofić	Žaklina Bender	Gimnazija - Požega	Požega
23.	Karlo Nadarević	Mojca Rapo-Waite	Gimnazija Karlovac	Karlovac
24.	Petar Heđi	Jela Kusaković	Gimnazija Daruvar	Daruvar
25.	Karla Kelemen	Dražen Dragović	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
26.	Leon Žganec-Brajša	Dražen Dragović	Prva gimnazija - Varaždin	Varaždin
27.	Justina Jagić	Jasminka Trojko	Druga gimnazija - Varaždin	Varaždin
28.	Barbara Šimić	Barbara Markač Despinić	Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec	Čakovec
29.	Dona Dolenec	Barbara Markač Despinić	Gimnazija Josipa Slavenskog Čakovec	Čakovec

Program natjecanja

SRIJEDA – 23. TRAVNJA 2014.

do 14 sati	dolazak i smještaj u hotel
16:00 – 16:45	registracija sudionika u Prvoj gimnaziji Varaždin
17:00 – 17:30	**svečano otvaranje državnog Natjecanja**
18:00 – 18:35	pisanje testova iz filozofije
18:45 – 20:30	ispravljanje testova iz filozofije
21:30	sastanak Državnog povjerenstva (u hotelu)

ČETVRTAK – 24. TRAVNJA 2014.

9:00 – 18:00	*„Mudrosti filozofa i sudovi logičara": izložba starih i rijetkih knjiga s područja filozofije i logike iz Zaštićene zbirke Prve gimnazije Varaždin* – za sve učenike i mentore – soba br. 2
9:00 – 9:30	objava privremenih rezultata i žalbeni rok za test iz filozofije
10:00 – 12:00	pisanje testa iz logike
10:00 – 12:00	pisanje eseja iz filozofije na hrvatskom jeziku
10:00 – 12:00	*filozofska rasprava o tekstu Johna Stuarta Milla "O slobodi" s osvrtom na današnje poimanje slobode mladih* (sudjeluju članovi Debatnog kluba Prve gimnazije Varaždin i učenici natjecatelji koji nisu prošli na esej iz filozofije)
10:15 – 11:45	okrugli stol za mentore (moderator: Katarina Stupalo, prof.)
12:15 – 14.15	ispravljanje eseja iz filozofije na hrvatskom jeziku
12:30 – 15:00	ispravljanje testova iz logike
12:30 – 14:30	pisanje eseja iz filozofije na stranome jeziku (kvalifikacije za olimpijadu)
15:15 – 15:45	objava privremenih rezultata i žalbeni rok za esej iz filozofije na hrvatskom jeziku
15:00 – 16:00	razgleda grada Varaždina za sve slobodne učenike i mentore
16:00	objava neslužbenih rezultata iz logike
15:00 – 18:00	ispravljanje eseja na stranome jeziku
16:15 – 16:45	uvid u testove iz logike i žalbeni rok
16:00 – 17:00	usmeni ispit iz filozofije
17:00	objava službenih rezultata iz logike
18:15	objava rezultata eseja iz filozofije na stranome jeziku
20:30 – 22:30	*kuglanje i zabava u centru Lumini za sve sudionike*

PETAK, 12. TRAVNJA 2013.

9:00 – 9:30	sastanak Državnog povjerenstva (u školi)
10:00 – 11:30	**svečano proglašenje pobjednika uz podjelu nagrada i priznanja; završna riječ organizatora; zatvaranje Natjecanja.**
12:00	odlazak sudionika

Članovi Povjerenstva Prve gimnazije Varaždin za pripremu i provedbu natjecanja

Članovi Povjerenstva iz reda profesora i stručnih suradnika Prve gimnazije Varaždin su:

1. Janja Banić, ravnateljica – predsjednica
2. Zdenko Antolković, IB laborant i administrator
3. Bojan Banić, prof. informatike
4. Bojana Barlek, prof. hrvatskog jezika
5. David Cecelja, prof. povijesti i likovne umjetnosti
6. Rosana Cepanec, prof. glazbene umjetnosti
7. Renata Čelik, pedagoginja
8. Ćiril Čoh, prof. filozofije
9. Dražen Dragović, prof. filozofije, etike i TOK
10. Ruža Fosin, psihologinja
11. Sanja Hajdin, prof. etike
12. Jasminka Horvatić Bedenik, knjižničarka
13. Slavica Kelemen, prof. glazbene umjetnosti
14. Sanja Koprek, prof. hrvatskog jezika, etike, filozofije i logike
15. Gordana Mihalinec, tajnica
16. Vladimir Mikac, prof. informatike
17. Tatjana Ostović Šlehta, prof. TZK
18. Tatjana Ruža, prof. hrvatskog jezika

Tehnička realizacija i dizajn: Bojan Banić, prof. informatike, Vladimir Mikac, prof. informatike

U organizaciji i provedbi natjecanja aktivno će sudjelovati i svi pripravnici koji će u vrijeme održavanja natjecanja biti u Prvoj gimnaziji Varaždin u mjeri stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa.

Učenici 3.IB razreda Prve gimnazije Varaždin zaduženi su prema dogovoru s CAS koordinatoricom IBDP-a Tatjanom Ostović Šlehta za pomoć u pripremi i provedbi natjecanja što će se evidentirati kao sati potrebni za dnevnik CAS-a.

PRVA GIMNAZIJA VARAŽDIN
PETRA PRERADOVIĆA 14
42000 VARAŽDIN

Tel: 042/302-122
Fax: 042/320-420

ured@gimnazija-varazdin.skole.hr
www.gimnazija-varazdin.hr